

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum II. De Obligatione administrandi Sacramenta in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

& dubia sua fideliter proponenda animandi, accuratè pro-
 ptu instruendi, & exemplis primariorum Personarum, &
 post maturam considerationem, sepositis quibuscuq; in
 commodis fidem nostram amplexæ sunt, narratis idem
 animandi sunt.

§. III.

Quomodo Pastor erga Inferiores se
 gere debeat?

Per hos potissimum hoc loco intelliguntur ipsi Parochi-
 ani, qui ipsius curæ & directioni sunt Commissi, qui quia
 in varias etiam classes subdividi possunt, videlicet Magis-
 trum, Cives, Domesticos, Conjugatos, Sponfos, Mulieres, Ab-
 mulos, Juventutem, Infantes, Infirmos, Tentatos, Carcer-
 Defunctos, Excommunicatos, erga quos omnes speciatim
 quædam observanda, eodem ferè, quo modo notati sumus,
 ordine explicabuntur. Quia tamen aliqua plerisque eccle-
 communia sunt, ideo hæc ante obligationes particularium
 meritò præmittuntur.

M E M B R U M I.

De Obligationibus communibus Pastorum.

Duplicis generis obligationes habet Pastor, nimirum
 quas, quæ immediatè ad finem illius spectant, suntque
 numero, scilicet obligatio Sacramenta & Sacramentalium
 ministrandi, instruendi Parochianos per Conciones, Con-
 cheses, & privata colloquia: defunctos ad sepulturam con-
 tandi; aliæ versantur circa media ad prædictum finem
 nendum necessaria, suntque iterum tres numero, videlicet
 obligatio residendi, conversandi, parendi Superioribus,
 quibus omnibus in sequentibus membris, quantum ad
 Pastori poterit, agatur.

M E M B R U M II.

*De Obligatione administrandi Sacramenta in
 genere.*

Qu. I. *Quid in genere circa administrationem Sacramen-
 tum Parochus observare debeat?* R. ista præcipuè, 1. Pri-

beat sufficientem scientiam, id est, ut sciat, quæ Sacramenta, quibus, quando, & sub qua obligatione teneatur administrare. 2. *Ut nôrit convenientem praxin*, quâ possit Sacramenta juxta intentionem ac mentem Christi & Ecclesiæ fructuosè administrare. 3. *Ut habeat ardentissimum Zelum*, quo velit obligationi suæ satisfacere, atque adeò DEI honorem, & suorum Parochianorum salutem per administrationem dictam insigniter promovere.

Qu. 2. *Quid ad praxin Sacramenta administrandi requiratur?* R. tria. 1. *Ut integrè administrantur*, id est, debitam materiam & formam cum legitima intentione applicando. 2. *Ut sanctè administrantur*, id est, ut non tantùm status gratiæ procuretur, si quis extra illum constitutus est, sed etiam Cæremoniæ ab Ecclesia ad devotionem majorem excitandam præscriptæ accuratè observentur. 3. *Ut decenter administrantur*, id est, ut non tantùm habitu Clericali honesto, superpelliceo mundo, & decenti stola indutus sit, sed omnes etiam actiones, verborumque pronuntiationem ira moderetur, ut non minùs aliorum ædificationi, quàm propriæ devotioni serviat.

Qu. 3. *Quibus industriis ad horum Sacramentorum frequentem usum promovendum uti debeat?* R. 1. *frequenti commendatione*, ita Concilium Tridentinum Sess. 24. de reformatione. 7. jubet his verbis: *Ut fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat*, præcipit S. Synodus Episcopis omnibus, *ut non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo administranda, priùs illorum vim & usum pro suscipientium captu explicent, sed etiam idem à singulis Parochiis piè prudentèr que, etiam linguâ vernaculâ, si opus sit, & commodè fieri poterit, servari studeant.* Præcipuè verò, quòd hæc Sacramenta sint illa saluberrima media, per quæ, ut idem Concilium loquitur, omnis vera justitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur, ac proinde ex illis tanquam è fontibus Salvatoris haurienda sit illa aqua viva, quam qui biberit, in æternum non sitiet, sed fiet in cœfons aquæ salientis in vitam æternam. 2. *Promptâ administratione*: nam tergiversatio & morositas, multò verò magis repulsa plurimum ab usu rerum sacrarum avertit; damnû verò majus accidit, & nonnunquam irreparabile, quando

pro infirmis petuntur. Hinc Decreta Synodalia Augustanae
Dioecesis Par. 2. c. 2. n. 5. tam sollicitè præcipiunt, ut Pa-
res, quique eorum vice funguntur, ad Sacramenta ministran-
da vocati moram omnem abrumpant, & officio suo facien-
dere festinent, gravissimè puniendi, si quem ipsorum neg-
gentia & tarditate sine Baptismo, Pœnitentia, Sacro Viatico
aut extrema Unctione mori contingat. 3. *Gratuità ad-
satione*: de qua quidem optimè Manuale Parochorum p. 1.
c. 1. n. 4. sic loquitur: *Quibusdam in locis vetatur, ut Sa-
cramenti administrationem aliquid directè vel indirectè ex-
atur, ad tollendam simoniaca labis, vel saltem avariæ op-
tionem; alicubi istud permittitur, quantum scilicet vel legi-
consuetudine taxatum est (stolam aliqui vocant) tu si-
sis, quia licitum, modò iustum, recipere poteris; sed exigua
ministerium, sordes olet; imò etiam operà præstia alteri-
ventiosè ad extorquendam solutionem, turpiculum est: cor-
nientius deferres ad tribunal Episcopi eum, qui solvere te-
perinaciter, cum solvendo sit: à pauperibus oblatas etiam
respue, ijs gratis dandum, quod gratis accepisti; decet
quam mediocris fortuna hominibus aliquid remittere, pro-
tim pro Sacramento necessitatis, si commodè pretium capere
non possint pro opera: neque ea liberalitas propterea præsum-
adfert Successori: si nonnunquam ditiores supra consuetum
ferant, acceptare potes, modò sponte sua donent. Ita dicitur
bellus prudenter & rectè.*

Dubia moralia.

Qu. 1. *Quibus personis Pastor Sacramenta administrare
debeat?* R. illis omnibus, qui sequentes condiciones habent
& 1. sunt *subiecti*, nam, cum pascere gregem sit actus
jurisdictionis, solis Parochianis administrabit Sacramenta
non alijs absque licentia proprii Pastoris, vel ipsius Superio-
ris, quæ facultas in casu necessitatis concessa videtur. 2. *Ab-
pates*: hinc, qui usum rationis nunquam habuit, aut necesse
baptizatus est, ad nullum Sacramentum, præterquam Bap-
tismi admitti debet. 3. *Digni*: quales non sunt, qui vel
Sacramenta vivorum sine statu gratiæ: vel ad Sacramenta
mortuorum, si adulti sint, sine attritione prævia de peccatis
se ingerunt.

Qu. 2. *An sub gravi peccato obligetur Pastor ad Sacramenta administranda?* R. affirmativè ex communi Theologorum, cum objectum hujus obligationis de se grave sit, ipsaque salus Parochianorum à tali administratione pendeat.

Qu. 3. *An Pastor conscius peccati mortalis debeat semper confessionem præmittere, antequam Sacramentum ministret?* R. negativè cum Barbosa de Paroch. c. 17. n. 4. sed sufficit, si per contritionem in statu gratiæ se constituat, cum nulla Lex de confessione præmittenda sit posita, nisi fortè pro administratione Sacramenti Eucharistiæ prius celebrare deberet, aut propter accidentale quoddam impedimentum judicaret, se minus dispositum esse ad contritionem eliciendam.

Qu. 4. *An in gravi necessitate etiam cum periculo vita teneatur Parochianis suis Sacramenta administrare?* R. affirmativè cum S. Thoma, & communi Theologorum apud Barbosam l. c. n. 12. & seq. nisi alium idoneum cum consensu Ordinarij explicito vel interpretativo sibi substituat, aut ipsius vita ad reliquorum salutem necessaria esset, & Sacramentum, vel secundum se simpliciter non foret necessarium ad salutem, uti Eucharistia vel Extrema Unctio; vel certè respectu personæ, eò quòd ex verisimilibus conjecturis non habeat conscientiam peccati mortalis, vel per contritionem legitime se dispositura credatur. Ratio autem responsionis est, quia Pastor cum ipso beneficio suscipit hanc in se obligationem, ut velut bonus Pastor velit etiam ponere animam pro ovibus suis; ergo non potest subterfugere hoc onus, nisi alium substituat, & tunc licet corpore absit, animo tamen quantum fieri potest, præsens esse debet, ut nihil necessariū ad salutem ovibus desit, teste Barbosa n. 14. cum Chapeaville, quòd quidem de congruentia rectè dici videtur, non autem, quòd ex obligatione ad id teneatur, cum, uti supponitur, in alium idoneum cum Episcopi consensu curam Pastoraalem transtulerit.

Qu. 5. *An, si Pastor capitalem cum aliquo inimicitiam gerat, & prudenter timeat, ne noctu Sacramentum administrans invadatur ab illo, possit pro sui defensione arma portare?* R. Barbosa l. c. n. 21. cum Possevino, prius quidem tentanda alia media v. g. Amicos aut alios in societatem adsciscendos, qui eum defendant: si tamen hos habere non possit, posse ipsum

ipsum occultè arma ferre, etiamsi Sacramentum ferat, non
necessarium ad salutem sit Sacramentum, ad quod ministran-
dum vocatur, & non sit moraliter certum, ipsum occurrere
antequam ad infirmum perveniat; tunc enim, cum in-
firmus esset itio ad infirmum, ad eam non obligatus merito
datur.

Qu. 6. *An Pastor habens capitalem inimicam licitè
suis Parochianos, ut de die eum vocent pro Sacramentis
ministrandis, & protestetur de nocte se non iturum?* R. Barbosa
n. 22. & 23. ex Possevino negativè, eò quòd ire tenentur
quotiescunque necessariò vocatur; addunt tamen sine pro-
statione non eundi, posse eum monere Populum de periculo
atque adeò rogare, ut quantum fieri potest, abstineant ab
eterna vocatione.

Qu. 7. *An, si Pastor in occultam excommunicationem
dedit, possit licitè petentibus Sacramenta ministrare?* R. Bar-
bosam negativè, modò non possit ante administrationem impet-
re absolutionem; ita Barbosa l. c. n. 24. cum pluribus alijs
hoc ipso, quòd Concilium Constantiense dedit facultatem
communicandi cum excommunicato tolerato, videtur
indirectè concessisse, ne excommunicatus toleratus
communicando & administrando Sacramenta, quando
petuntur à Fidelibus; alioqui enim ad illius peccatum
dum tenerentur abstinere à tali petitione.

Qu. 8. *An, si Pastor putavit, se esse legitimum Pastorem,
talis etiam ex communi errore est habitus, postea vero
hendam, se putativum tantum titulum, à Superiore
tunc datum habuisse, debeat rescindere omnem admini-
strationem Sacramentorum, qua rescindi vel repeti potest?* R. Bar-
bosam negativè, eò quòd in communi Canonistarum apud Barbosam l. c. n. 28. negat
cùm in Jure Canonico cap. Infamis, 3. q. 7. expressè de-
betur, confessiones etiam talibus factas iterandas non esse
licitè tamen idem monet, hanc responsionem tantum proce-
dere de inhabilitate per jus humanum constituta; in hac
sola, non autem in divina potest Ecclesiasticus Judex
velle defectum Ministri.

Qu. 9. *An Pastor seclusa Episcopi reservatione possit
simplici Sacerdoti dare licentiam, Sacramenta distincta
licentia ministrandi?* R. affirmativè, uti teste Barbosa l. c. n. 29.

§. Congregatio negotijs Episcoporum & Regularium præposita definit, & ipsa praxis confirmat. Cur autem ad Sacramentum Pœnitentiæ ministrandum dare licentiam non possit, ratio est, quia ad hoc Sacramentum jurisdictio requiritur, quam solus Episcopus dare debet, uti Concilium Tridentinum Sess. 23. c. 15. decrevit.

M E M B R U M III.

De Obligatione Sacramentum Pœnitentiæ administrandi.

Qu. 1. *Quid circa administrationem huius Sacramenti potissimum observare debeat Pastor?* R. ea maximè, quæ sequenti strophæ exprimuntur.

Exacta audientia

De peccatis admissis.

Severa reticentia

De secretis commissis.

Discreta Pœnitentia

De delictis remissis.

Qu. 2. *Quid circa audientiam peccatorum observandum?*

R. 1. Ut omnia clarè & integrè percipiat, quia nescit justitiam observare sententiæ, qui non studuit perfectam habere notitiam causæ. 2. Ut, ubi opus fuerit, circumstantias & numerum peccatorum inquiret, quia sine horum explicacione non potest integra cognitio peccatorum, qualis ad confessionem requiritur, haberi, nisi per accidens ea non possint explicari. 3. Ut diligenter studeat qualitatem peccatorum cognitam habere; an scilicet sint mortalia, vel venialia duntaxat: an non sint Episcopo aut Pontifici reservata.

Qu. 3. *Quid circa reticentiam observandum?* R. 1. ut ea sine gravi & legitima causa per cogitationem non revocet in memoriam, sed perinde oblivisci studeat, acsi nunquam ea audivisset. 2. Ut neque per verba mentionem tam apud Pœnitentem, quàm alios de ijs faciat, nisi in ijs casibus, in quibus aut ipse Pœnitens facultatè dedit cum ipso loquendi, aut certè prudenter creditur non ægrè laturus, si de ijs cum aliquo saltem in genere loquatur. 3. Ut nec opere quidquam committat, ex quo aut Pœnitens aut alius prudenter suspi-